

ЗАТВЕРДЖУЮ

Заступник Міністра захисту довкілля

та природних ресурсів України

Олександр Красношук

ЛІМІТ № 285/2022 08.07.2022

**на використання природних ресурсів у межах територій та об'єктів природно-заповідного фонду загальнодержавного значення Карпатського біосферного заповідника у 2022 році шляхом проведення заходів з поліпшення санітарного стану лісів та інших рубок
Закарпатська область**

№п/п	Назва природного ресурсу/вид використання	Місце використання (назва урочища, номери кварталів, відділів, виділів/підвиділів, площа в га, функціональна зона)	Обсяг використання природних ресурсів		Строк використання	Особливі умови	
			Одиниця виміру	Ліміт			
		Кевелівське ПНДВ			по 31.12.2022р.		
1	Вибіркова санітарна рубка	Квартал 8, виділ 5, пл. 1,5 га(буферна зона)	кбм	17	-/-		
		Квартал 13, виділ 3, пл. 0,8 га(зона антропогенних ландшафтів)	кбм	9	-/-		
		Квартал 18, виділ 35, пл. 1,1 га(буферна зона)	кбм	63	-/-		
		Квартал 18, виділ 44, пл. 2,4 га(буферна зона)	кбм	33	-/-		
		Разом: 5,4 га	кбм	122			
		Богдан-Петроське ПНДВ				по 31.12.2022р.	
		Квартал 8, виділ 23, пл. 2,4 га (буферна	кбм	144	-/-		

		зона)				
		Квартал 8, виділ 24, пл. 2,1 га (буферна зона)	кбм	161	-//-	
		Разом: 4,5 га	кбм	305		
		Трибушанське ПНДВ			по 31.12.2022р.	
		Квартал 2, виділ 32, пл. 1,3 га (зона антропогенних ландшафтів)	кбм	60	-//-	
		Квартал 3, виділ 13, пл. 9,2 га (зона антропогенних ландшафтів)	кбм	355	-//-	
		Квартал 3, виділ 15, пл. 1,4 га (зона антропогенних ландшафтів)	кбм	73	-//-	
		Разом: 11,3 га	кбм	488		
		Марамороське ПНДВ			по 31.12.2022р.	
		Квартал 10, виділ 1, пл. 2,0 га (буферна зона)	кбм	101	-//-	
		Квартал 11, виділ 43, пл. 2,0 га (буферна зона)	кбм	140	-//-	
		Разом: 4,0 га	кбм	241		
		Рахів-Берлибаське ПНДВ			по 31.12.2022р.	
		Квартал 8, виділ 27, пл. 1,5 га (зона антропогенних ландшафтів)	кбм	82	-//-	
		Квартал 17, виділ 13, пл. 1,9 га (зона антропогенних ландшафтів)	кбм	88	-//-	
		Разом: 3,4 га	кбм	170		
		Чорногірське ПНДВ			по 31.12.2022р.	
		Квартал 13, виділ 29, пл. 1,0 га (буферна зона)	кбм	12	-//-	
		Квартал 21, виділ 29, пл. 4,4 га (зона антропогенних ландшафтів)	кбм	99	-//-	
		Разом: 5,4 га	кбм	111		
2	Інші рубки (вирубка аварійно-небезпечних дерев вздовж автодоріг та потоків)	Кевелівське ПНДВ			по 31.12.2022р.	
		Квартал 3, виділ 23, пл. 0,1 га (буферна зона)	кбм	2	-//-	
		Трибушанське ПНДВ			по 31.12.2022р.	
		Квартал 1, виділ 34, пл. 1,1 га (зона антропогенних ландшафтів)	кбм	20	-//-	

		Чорногірське ПНДВ			по 31.12.2022р.		
		Квартал 13, виділ 55, пл. 1,6 га (зона антропогенних ландшафтів)	кбм	78	-//-		
		Разом: <i>2,8 га</i>	кбм	100			
3	Інші рубки (вирубка аварійно-небезпечних дерев вздовж залізничної колії)	Кевелівське ПНДВ			по 31.12.2022р.		
		Квартал 12, виділ 3, пл. 0,1 га (зона антропогенних ландшафтів)	кбм	9	-//-		
		Квартал 12, виділ 8, пл. 0,1 га (зона антропогенних ландшафтів)	кбм	10	-//-		
		Квартал 12, виділ 10, пл. 0,1 га (зона антропогенних ландшафтів)	кбм	15	-//-		
		Разом: <i>0,3 га</i>	кбм	34			
4	Інші рубки (вирубка аварійно-небезпечних дерев вздовж ліній електропередачі)	Рахів-Берлибаське ПНДВ			по 31.12.2022р.		
		Квартал 2, виділ 80, пл. 1,8 га (зона антропогенних ландшафтів)	кбм	96	-//-		
		Квартал 2, виділ 81, пл. 0,6 га (зона антропогенних ландшафтів)	кбм	40	-//-		
		Квартал 2, виділ 82, пл. 3,0 га (зона антропогенних ландшафтів)	кбм	140	-//-		
		Квартал 2, виділ 83, пл. 1,2 га (зона антропогенних ландшафтів)	кбм	93	-//-		
		Кевелівське ПНДВ				по 31.12.2022р.	
		Квартал 6, виділ 11, пл. 0,7 га (зона антропогенних ландшафтів)	кбм	36	-//-		
		Разом: <i>7,3 га</i>	кбм	405			
Всього по КБЗ		<i>45,0 га</i>	кбм	1976			
з них: ВСП		<i>34,6 га</i>	кбм	1437			
Ін.р.		<i>10,4 га</i>	кбм	539			

Директор Карпатського біосферного заповідника

Микола Тарасюк

**ЗАКАРПАТСЬКА ОБЛАСНА ДЕРЖАВНА АДМІНІСТРАЦІЯ
ЗАКАРПАТСЬКА ОБЛАСНА ВІЙСЬКОВА АДМІНІСТРАЦІЯ
ДЕПАРТАМЕНТ ЕКОЛОГІЇ ТА ПРИРОДНИХ РЕСУРСІВ**

ДОЗВІЛ №7

на спеціальне використання природних ресурсів у межах територій та об'єктів природно-заповідного фонду загальнодержавного значення.

Видано:

КАРПАТСЬКОМУ БІОСФЕРНОМУ ЗАПОВІДНИКУ

(повне найменування юридичної особи або ім'я, по батькові та прізвище фізичної особи-підприємця)

Місцезнаходження: **Закарпатська область, Рахівський район, м. Рахів,
вул. Красне Плесо 77, 90600**

(місцезнаходження юридичної особи або місце проживання фізичної особи-підприємця)

Ідентифікаційний код юридичної особи або ідентифікаційний номер фізичної особи:

00276104

Орган, який видав дозвіл: **Департамент екології та природних ресурсів
Закарпатської обласної державної адміністрації - військової адміністрації,
м. Ужгород, пл. Народна, 4**

на підставі затвердженого Міністерством захисту довкілля та природних ресурсів України ліміту № 285/2022 від 08.07.2022 року на використання природних ресурсів у межах територій та об'єктів природно-заповідного фонду загальнодержавного значення Карпатського біосферного заповідника у 2022 році шляхом проведення заходів з поліпшення санітарного стану лісів та інших рубок Закарпатська область.

Термін дії дозволу: **до 31.12.2022**

Дата видачі дозволу: **13.07.2022**
(число, місяць, рік)

Директор департаменту

Юрій ШПОНТАК

Погоджено:

Директор Карпатського
біосферного заповідника
Микола ТАРАСЮК
« » 2022 р.

Погоджено:

Директор НПП «Гуцульщина»
Юрій СТЕФУРАК
« » 2022 р.

ОБГРУНТУВАННЯ

затвердження ліміту на використання природних ресурсів у межах території Карпатського біосферного заповідника у 2022 році шляхом проведення заходів щодо поліпшення санітарного стану лісів

Карпатський біосферний заповідник (далі КБЗ) - одна з найбільших гірськолісових природно-заповідних установ Українських Карпат. Ліси є основною складовою частиною його природних комплексів і в межах території постійного користування заповідника, поширені на площі 35044,9 га, що становить 88,8%. Понад 70% лісових екосистем Карпатського біосферного заповідника природного походження і не потребують активного втручання в перебіг природних процесів. Однак, на решті лісових територій, переважно в межах буферної зони і зони антропогенних ландшафтів, зростають похідні і порушені насадження різного віку, які ще до заповідання перебували під тривалим і інтенсивним впливом лісоексплуатації. Їх видовий склад і структура змінені людиною ще до заповідання і не відповідають корінним типам лісу. Наприклад, у лісах хвойної зони в попередні роки на місці мішаних буково-ялицево-смерекових угруповань створювались переважно монокультури смереки, які є екологічно нестійкими і час від часу пошкоджуються вітровалами, шкідниками і хворобами лісу. На територіях нижньої частини смуги букових лісів, що прилягають до населених пунктів, поширені похідні низькопродуктивні деревостани з участю граба, берези та інших порід. Крім цього, на лісових біогалявинах і зрубках створювались культури з неаборигенних видів: дуба червоного, модрини європейської, дугласії тощо. У гірських і приполонинних лісах як букової, так і хвойної зони, на межі із субальпійським поясом внаслідок довготривалого полонинського господарювання утворилися розладнані деревостани з великою кількістю пошкоджених дерев. У похідних і порушених лісах спостерігається інтенсивний процес відпаду дерев, що погіршує їх санітарний стан, підвищує ступінь пожежної небезпеки та знижує естетичну привабливість ландшафтів.

Пояснення необхідності проведення заходів щодо поліпшення санітарного стану лісів. На виконання заходів Проекту організації території КБЗ та охорони його природних комплексів (Підрозділ 4.1.1.1. Збереження та відтворення корінних лісових насаджень, Захід №1) проведено натурні лісопатологічні обстеження пошкоджених лісових ділянок. На основі даного обстеження та з метою розробки вітровальних і буреломних ділянок, ліквідації існуючих осередків шкідників лісу, а також попередження їх поширення та ураження здорових сусідніх лісів сформовано Перелік заходів з поліпшення

санітарного стану лісів КБЗ на 2022 рік (Захід №2 Проекту організації). На пошкоджених ділянках, відповідно до Санітарних правил в лісах України (зі змінами) проведено відбір дерев III-VI категорій стану. У відповідності до чинних Санітарних правил з метою збереження біорізноманіття дуплясті і фаутні дерева, а також мертва деревина останніх стадій розкладу (неліквід), не були відібрані у санітарну рубку, а залишені на ділянках, як середовище існування багатьох видів живих організмів.

Місця і обсяги використання природних ресурсів

Місце використання (назва урочища, номери кварталів, виділів/підвиділів, функціональна зона, площа в га)				Обсяг використання		
ПНД відділення	Квар-тал	Виділ (під-виділ)	Функціональна зона	Площа, га	Одиниця виміру	Ліміт
Кевелівське	8	5	буферна	1,5	куб. м	17
Кевелівське	13	3	антропогенних ландшафтів	0,8	куб. м	9
Кевелівське	18	35	буферна	1,1	куб. м	63
Кевелівське	18	44	буферна	2,4	куб. м	33
Богдан-Петроське	8	23	буферна	2,4	куб. м	144
Богдан-Петроське	8	24	буферна	2,1	куб. м	161
Трибушанське	2	32	антропогенних ландшафтів	1,3	куб. м	60
Трибушанське	3	13	антропогенних ландшафтів	9,2	куб. м	355
Трибушанське	3	15	антропогенних ландшафтів	1,4	куб. м	73
Марамороське	10	1	буферна	2,0	куб. м	101
Марамороське	11	43	буферна	2,0	куб. м	140
Рахів-Берлибаське	8	27	антропогенних ландшафтів	1,5	куб. м	82
Рахів-Берлибаське	17	13	антропогенних ландшафтів	1,9	куб. м	88
Чорногірське	13	29	буферна	1,0	куб. м	12
Чорногірське	21	29	антропогенних ландшафтів	4,4	куб. м	99
Разом				34,6		1437

Обґрунтування обсягів проведення заходів щодо поліпшення санітарного стану лісів та інших рубок.

У відповідності до Переліку заходів з поліпшення санітарного стану лісів КБЗ на 2022 рік погодженого з ДСЛП «Івано-Франківськ лісозахист», Департаментом екології та природних ресурсів Закарпатської ОДА та Управлінням лісового та мисливського господарства у Закарпатській області заплановано проведення вибіркового санітарного рубок на загальній площі 34,6 га з вирубуванням 1437 м³ деревини. Після проведення заходів на жодній ділянці

повнота не зменшиться нижче встановленого Санітарними правилами показника. Проведення вибіркових санітарних рубок у вищезазначених обсягах не нанесе шкоди лісовим природним комплексам Карпатського біосферного заповідника та не призведе до їх деградації.

Слід відмітити, що частина із вищевказаних ділянок, а саме: у Трибушанському ПНДВ кв.2/32, кв.3/13, кв.3/15, у Марамороському ПНДВ кв.10/1, 11/43, у Рахів-Берлибаському ПНДВ кв.8/27 були включені до Ліміту на використання природних ресурсів №179 від 06.10.2021. Однак, у зв'язку з віддаленістю та важкодоступністю лісосік, відсутність в деяких місцях під'їзних доріг, складні погодні умови та гірський рельєф місцевості, а також враховуючи, що відповідні дозвільні документи на використання природних ресурсів шляхом проведення вибіркових санітарних рубок отримано заповідником у жовтні місяці 2021 року, а тому дані розпочаті та незакінчені рубкою ділянки повторно включені до ліміту на 2022 рік.

Крім того, слід відмітити, що значна частина території Карпатського біосферного заповідника, зокрема лісові насадження природоохоронних науково-дослідних відділень безпосередньо прилягають до земельних ділянок з житловими будівлями, автодороги державного значення Н-09 Мукачєво-Рахів-Рогатин-Львів, доріг протипожежного та господарського значення, які використовуються місцевими жителями для виходу на полонини, туристами при відвідуванні високогір'я заповідних масивів та службою державної охорони заповідника під час патрулювання. При погіршенні погодних умов дерева, які зростають вздовж автодоріг, часто падають на них, створюючи загрози життю та здоров'ю громадян.

Таким чином, з метою запобігання нещасних випадків, вважається доцільним проведення інших рубок (вирубка аварійно-небезпечних дерев вздовж автодоріг та потоків), а саме:

- у Кевелівському ПНД відділенні кварталі 3 виділі 23 на площі 0,1 га з вирубкою об'ємом 2 м. куб.
- у Трибушанському ПНД відділенні кварталі 1 виділі 34 на площі 1,1 га з вирубкою 20 м. куб.
- у Чорногірському ПНД відділенні кварталі 13 виділі 55 на площі 1,6 га з вирубкою 78 м. куб.

Згідно листа ВСП «Івано-Франківська дистанція сигналізації і зв'язку» Регіональної філії «Львівська залізниця» №698 від 30 грудня 2021 року проведено комісійне обстеження у Кевелівському ПНД відділенні та планується до вирубки в кварталі 12 виділах 3, 8, 10 аварійно-небезпечні дерева вздовж залізнодорожної колії та повітряної лінії зв'язку на загальній площі 0,3 га та об'ємом 34 м.куб.

Також, через територію ПНД відділень Карпатського біосферного заповідника проходять або прилягають до неї значна частина ліній електропередач (ЛЕП). При погіршенні погодних умов, особливо в зимній період, деревно-чагарникова рослинність, яка зростає вздовж ЛЕП можуть торкатися, схилитися чи падати на них, створюючи загрози життю або здоров'ю громадян та аварійної ситуації щодо енергопостачання.

Таким чином, згідно листа-звернення ПАТ «Закарпаттяобленерго» №154-25/6905 від 05.11.2021 «Про включення в плани лімітів на 2022 рік прочистку траси вздовж ЛЕП» спеціалістами заповідника спільно з представниками ПАТ «Закарпаттяобленерго» обстежено ділянки лісу вздовж ліній електропередач та відповідно до Правил охорони електричних мереж, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 04.03.1997 року №209 з метою забезпечення надійної роботи ЛЕП, недопущення аварійних вимкнень, запобігання можливих нещасних випадків запропоновано провести роботи з очищення від дрібного підросту і чагарникової рослинності в порядку проведення інших рубок, а саме :

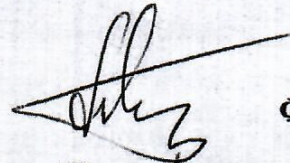
- у Рахів-Берлибаському ПНД відділенні кварталі 2 виділах 80-83 на площі 6,6 га з вирубуванням загальним об'ємом 369 м. куб неліквіду.
- у Кевелівському ПНД відділенні кварталі 6 виділі 11 на площі 0,7 га з вирубуванням загальним об'ємом 36 м. куб. неліквіду.

Інформація про наявність рідкісних видів та оселищ, а також цінних природних лісів. На ділянках, на яких у 2022 році заплановано проведення заходів з поліпшення санітарного стану лісів, видів рослин і тварин, що включені до Червоної книги України, рослинних угруповань, що включені до Зеленої книги України, а також видів рослин і тварин та природних оселищ, що знаходяться під захистом Конвенції про охорону дикої флори та фауни і природних середовищ існування в Європі не виявлено. Всі ділянки, на яких заплановано проведення природоохоронних заходів знаходяться за межами заповідної зони і за межами Об'єкта всесвітньої спадщини ЮНЕСКО "Букові праліси і давні ліси Карпат та інших регіонів Європи". Жодна з запропонованих ділянок не входить до Переліку пралісів, квазіпралісів та природних лісів КБЗ. На двох ділянках, включених до Переліку заходів з поліпшення санітарного стану лісів КБЗ на 2022 рік, вік деревостанів згідно таксаційних описів складає більше, ніж 120 років. Однак, це ділянки розташовані в зоні антропогенних ландшафтів, при натурному обстеженні яких виявлено сліди лісокористування попередніх років. Отже, відповідно до Методики визначення належності лісових територій до пралісів, квазіпралісів і природних лісів, затвердженої наказом Міністерства екології та природних ресурсів України № 161 від 18 травня 2018 року, дані лісові виділи, не відповідають критеріям природності лісових екосистем і не є цінними з наукової і природоохоронної точки зору, однак відіграють важливу соціальну функцію і є важливими для підтримки традиційного природокористування в Українських Карпатах.

Строк та умови використання. Заходи з поліпшення санітарного стану лісів КБЗ заплановано провести в 2022 році. У процесі проведення вибіркового санітарних рубок буде застосовано природозберігаючі технології розробки лісосік і трелювання деревини, які сприятимуть ліквідації загроз поширення шкідників лісу без нанесення шкоди ґрунтовому і надґрунтовому покриву та здоровим деревам, не відведених в рубку. Отримана деревина від проведення санітарних рубок буде спрямована на забезпечення населення та працівників заповідника паливними дровами і будівельним лісом, а також на потреби заповідника для опалення приміщень та виконання ремонтно-будівельних робіт (ремонт мостів, берегових підпірних стінок, будівель тощо).

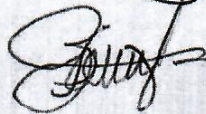
Розглянувши матеріали щодо проведення природоохоронних заходів у лісах КБЗ, вважаємо за доцільне затвердити ліміт на використання природних ресурсів на 2022 рік шляхом проведення заходів з поліпшення санітарного стану лісів на загальній площі 34,6 га з вирубуванням 1437 м³ деревини та інших рубок на загальній площі 10,4 га з вирубуванням 539 м³.

Заступник директора з наукової роботи

Федір Гамор

В.о. заступника директора-
головного природознавця

Павло Ворохта